

A. ZÁKLADNÍ DEFINICE

I. Základní zdravotní charakteristiky

1. Zdraví

Zdraví je stav kvality fyzických a psychických funkcí člověka, ovlivňovaný genetickými vlastnostmi, způsobem života, životními podmínkami a úrovní péče o zdraví.

2. Ochrana zdraví

Ochrana zdraví je soubor opatření k zamezení působení negativních komunitních a individuálních vlivů na zdraví.

3. Podpora zdraví

Podporou zdraví je rozšiřování nabídky možností voleb vedoucích k zdravému životního stylu individua nebo skupiny.

4. Výchova ke zdraví

System postupů zaměřených na dosažení žadoucích změn v postojích ke zdraví a ve zdravotním chování.

5. Zdravotní stav

Souhrnná charakteristika stavu a vývoje zdraví populace.

6. Infekce

Infekce je onemocnění vyvolané původcem infekce přenosné na člověka, vč. infekcí, přenosných pohlavním stykem.

7. Nemoc z povolání

Nemoc z povolání je nemocí, která vznikla v příčinné souvislosti s pracovní činností.

8. Životní prostředí

Životní prostředí je souhrn společenských, pracovních, sociálních a ekonomických podmínek, působících na zdraví.

9. Životní styl

Životní styl je souhrn individuálních charakteristik způsobu života, jehož faktory ovlivňují zdraví.

II. Druhy zdravotní péče

1. Zdravotní péče

Zdravotní péče spočívá ve vytváření podmínek a předpokladů zdravého způsobu života a ve zdravotnické péči, jejímiž základními druhy jsou péče preventivní, diagnostická, léčebná, dispenzární péče, léčebná rehabilitace, lázeňská péče, odborná přednemocniční neodkladná péče, ošetrovatelská péče, lékárenská péče a dopravní zdravotní služba.

Zdravotní péčí je též posuzování zdravotního stavu a pracovní neschopnosti, posuzování zdravotní způsobilosti k práci, studiu, učebnímu oboru a k jiným činnostem a posuzování nemocí z povolání.

Součástí zdravotní péče jsou i činnosti, umožňující poskytovat zdravotní péči a podávání informací a hlášení.

2. Preventivní péče

Preventivní péče je zdravotní péčí, spočívající v předcházení vzniku nemoci (primární prevence), včasném odhalování počátku onemocnění (sekundární prevence) a v zabraňování rozvoje komplikací, nepříznivých následků nemoci a předčasnému úmrtí (terciární prevence).

3. Diagnostická péče

Diagnostická péče je soubor vyšetřovacích metod, kterými se stanoví druh, míra a příčina zdravotního postižení a další postup léčení.

4. Léčebná péče

Léčebná péče je zdravotní péče navazující na diagnostickou péči, jejímž účelem je navrácení nebo zlepšení zdraví, popřípadě zmírnění důsledků nemoci.

5. Dispenzární péče

Dispenzární péče je preventivní péčí, spočívající ve sledování osob nemocných nebo ohrožených na zdraví, která směřuje k zabránění zhoršení zdravotního stavu a rozvoji komplikací nemocných osob nebo vzniku nemoci u ohrožených osob.

6. Léčebná rehabilitace

Léčebná rehabilitace je zdravotní péče, zaměřená na prevenci druhotných změn, provázejících základní onemocnění, obnovení všech poškozených funkcí nebo jejich náhradu. Její součástí je i léčba prací, organizovaná zdravotnickým zařízením.

7. Lázeňská péče

Lázeňská péče je zdravotní péče preventivní, léčebná a rehabilitační, při níž se využívají přírodní léčivé zdroje nebo klimatické podmínky lázeňského místa.

8. Přednemocniční neodkladná péče

Odborná přednemocniční neodkladná péče je péče o postižené na místě vzniku jejich náhlého onemocnění nebo úrazu a během jejich dopravy k dalšímu odbornému ošetření. Je zajišťována zdravotnickou záchrannou službou.

9. Ošetřovatelská péče

Ošetřovatelská péče je součástí léčebné a rehabilitační péče, která je poskytována ve zdravotnickém zařízení, nebo samostatnou zdravotnickou péčí, poskytovanou osobám v domácím prostředí.

10. Lékárenská péče

Lékárenská péče je zdravotní péče, spočívající v obstarávání, přípravě, výrobě, kontrole, uchovávání a výdeji léčiv a ve výdeji prostředků zdravotnické techniky.

11. Pracovně lékařská péče

Pracovně lékařská péče je činnost, kterou je, ve spolupráci se zaměstnavatelem, zaměstnanci a jejich zástupci, zajišťována ochrana zdraví před pracovními úrazy, nemocemi z povolání a dalšími poškozeními zdraví, které vznikají nebo se zhoršují vlivem práce a pracovního prostředí.

12. Posudková činnost

Posudková činnost je činnost spočívající v hodnocení zdravotního stavu osoby ve vztahu ke konkrétní činnosti, v posuzování, hodnocení a hlášení nemoci z povolání, jiného poškození zdraví z práce, ohrožení nemocí z povolání a v hodnocení úrazů.

13. Dopravní zdravotní služba

Dopravní zdravotní služba je součástí zdravotní péči, nepřetržitě zajišťující dopravu osob v souvislosti s poskytováním zdravotní péče, dopravu zdravotnických pracovníků při výkonu jejich práce, přepravu vzorků na laboratorní vyšetření, léčiv, krve a krevních derivátů, tkání a orgánů.

14. Hospitalizace

Pobyt nemocného v lůžkovém zařízení, jehož účelem je jeho léčba, izolace nakažlivě nemocného nebo podrobnější vyšetření nemocného.

15. Ochranné léčení

Ochranné léčení je soudním rozhodnutím uložená ústavní nebo ambulantní léčba alkoholiků, toxikomanů a sexuálních deviantů.

16. Primární zdravotnická péče

Primární péče je základním článkem poskytování ambulantní zdravotní péče. Patří do ní péče preventivní, diagnostická, léčebná a výchova ke zdraví, poskytovaná ordinacemi praktických lékařů pro dospělé, praktických lékařů pro děti a dorost, zubních lékařů a gynekologů. Její součástí je lékařská služba první pomoci a pohotovostní lékárenská služba, dopravní zdravotnická služba a domácí ošetřovatelská péče.

Primární péče je nepřetržitě dostupnou péčí, poskytovanou v ordinacích a v návštěvní službě. Mimo ordinací dobu je zajišťuje lékařská služba první pomoci, která v neodkladných případech zajišťuje i dopravu nemocných a výdej nezbytných léků.

17. Ambulantní péče

Ambulantní péče je zdravotní péčí, poskytovanou osobám docházejícím do zdravotnického zařízení. Její součástí je návštěvní služba, lékařská služba první pomoci, domácí ošetřovatelská péče a zdravotní péče poskytovaná osobám v zařízeních sociální péče.

18. Ústavní péče

Ústavní péče je diagnostická, léčebná, rehabilitační event. dispenzární péče, poskytovaná lůžkovými i ambulantními složkami nemocnice nebo odborné léčebny.

19. Lůžková péče

Lůžková péče je diagnostická, léčebná a rehabilitační péče, poskytovaná v lůžkových zdravotnických zařízeních, pro kterou je nezbytný pobyt pacienta na lůžku.

20. Návštěvní služba

Návštěvní služba je formou ambulantní péče, která je poskytována v bytě pacienta na jeho výzvu, nebo z rozhodnutí ošetřujícího lékaře.

21. Lékařská služba první pomoci

Lékařská služba první pomoci je součástí primární zdravotní péče, kterou poskytuje mimo ordinaci doba praktického lékaře.

V neodkladných případech zajišťuje i dopravu nemocných a výdej nezbytných léků.

22. Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba je určena k poskytování odborné přednemocniční neodkladné péče.

23. Domácí ošetrovatelská péče

Domácí ošetrovatelská péče je léčebná ošetrovatelská péče a léčebná rehabilitace, prováděná pod dohledem a podle pokynů lékaře. Domácí ošetrovatelská péče je poskytována jako součást doléčovacího procesu v návaznosti na lůžkovou péči nebo jako součást primární zdravotní péče.

Do domácí ošetrovatelské péče mohou být i bez doporučení přijaty osoby s chronickým onemocněním nebo zdravotním postižením, jejichž zdravotní stav vyžaduje i péči sociální.

24. Transfúzní služba

Transfúzní služba je zdravotní péčí, která je určena k přípravě transfúzních přípravků, k jejich skladování, distribuci a vyšetřování, k vyšetřování slučitelnosti transfúzních přípravků s krví nemocných, k odebírání krve nebo jejích složek dárčům pro další zpracování na krevní deriváty a k výdeji transfúzních přípravků a krevních derivátů.

- 25. Základní péče
- 26. Specializovaná péče
- 27. Zvláště specializovaná péče

/ Pro tyto druhy péče není dosud navržena žádná definice. Nabízí se zvážení vztahů základní péče k primární péči, regionální nebo nadregionální postavení specializované a zvláště specializované péče, vztah k druhům zařízení, k akreditaci pro poskytování péče v určitých oborech nebo nebo špičkových výkonů a pod./

28. Zdravotní péče ve veřejném zájmu

Zdravotní péče ve veřejném zájmu zahrnuje péči v oborech a činnostech vymezených zákonem, za jejíž zajištění odpovídá příslušný orgán státní správy.

29. Dostupnost zdravotní péče

Dostupností je nepřetržitá místní, časová, odborná a ekonomická dosažitelnost zdravotní péče, odpovídající charakteru onemocnění.

III. Druhy zdravotnických zařízení

1. Zdravotnické zařízení

Zdravotnické zařízení je právnická osoba, oprávněná poskytovat zdravotní péči.

2. Ordinace

Ordinace je samostatným zdravotnickým zařízením, nebo jeho částí, kde je zdravotní péče poskytována lékařem.

3. Odborné pracoviště laboratorní

4. rehabilitační

5. rentgenologické

Odborné pracoviště je zdravotnickým zařízením, poskytujícím ambulantně diagnostickou nebo léčebnou péči.

6. Krizové centrum

Krizové zdravotnické centrum je určeno k poskytování péče fyzickým osobám ve stavu akutní psychické krize.

7. Dětské centrum

Dětské centrum je určeno k poskytování komplexní zdravotní péče o děti a dorost zdravotně a sociálně ohrožené. Může v něm být též poskytována zdravotní péče spojená s krátkodobým pobytem na lůžku, který nepřesahuje 24 hodin.

8. Rehabilitační centrum

Rehabilitační centrum je určeno k poskytování komplexní rehabilitační péče.

9. Protidrogové centrum

Protidrogové centrum je určeno k poskytování zdravotní péče osobám závislým na návykových látkách.

10. Toxikologické informační středisko

Toxikologické informační středisko je určeno k poskytování stálé odborné poradenské služby v případě intoxikace.

11. Stomatologická laboratoř

Stomatologická laboratoř je určena ke zhotovování stomatologických výrobků a provádění jejich oprav pro stomatologické ordinace.

12. Referenční laboratoř

Referenční laboratoř je určena k provádění vysoce specializované činnosti v jednotlivých lékařských oborech, k provádění a organizování odborné kontroly jakosti a srovnatelnosti laboratorní diagnostiky na národní i mezinárodní úrovni, k zabezpečení zavádění jednotných vyšetřovacích metod a postupů v lékařských oborech a k provádění specializovaných vyšetření.

13. Sdružené ambulantní zařízení

Sdružené ambulantní zařízení je seskupení ordinací a odborných pracovišť, soustředěných do jednoho zdravotnického zařízení

14. Protialkoholní záchytná stanice

Protialkoholní záchytná stanice je určena k provádění lékařských vyšetření a podle jejich závěrů i k ošetření fyzických osob, které se požitím alkoholického nápoje uvedly do stavu vzbuzujícího veřejné pohoršení nebo do stavu, v němž bezprostředně ohrožují sebe, svou rodinu nebo jiné osoby, veřejný pořádek nebo majetek, a to na dobu nezbytnou k vymizení alkoholického opojení.

15. Stacionář pro děti

Stacionář pro děti je určen k poskytování dlouhodobé zdravotní péče pro skupiny dětí stejně zdravotně postižených, a to formou denní nebo týdenní. Může v něm být též poskytována zdravotní péče spojená s krátkodobým pobytem na lůžku, který nepřesahuje 24 hodin.

16. Stacionář pro dospělé

Stacionář pro dospělé je určen k zajištění diagnostické, léčebné a rehabilitační péče u fyzických osob, jejichž zdravotní stav vyžaduje pravidelnou zdravotní péči bez nutnosti hospitalizace. Může v něm být též poskytována zdravotní péče spojená s krátkodobým pobytem na lůžku, který nepřesahuje 24 hodin.

17. Zařízení domácí ošetrovatelské péče

Zařízení domácí ošetrovatelské péče jsou ambulantní zdravotnická zařízení, ve kterých je zdravotní péče poskytována formou návštěvní služby.

18. Nemocnice

Nemocnice je zdravotnickým zařízením, které je určeno k poskytování zdravotní péče formou lůžkové péče; může poskytovat též ambulantní péči.

19. Klinika

Klinika je organizační částí nemocnice, která kromě poskytování zdravotní péče, je výukovou základnou lékařské fakulty.

20. Odborný léčebný ústav

Odborný léčebný ústav je určen k poskytování komplexní zdravotní péče osobám s poruchami zdraví, které mají vleklý průběh; zdravotní péče v něm poskytovaná obvykle navazuje na zdravotní péči poskytovanou v nemocnicích a ambulantních zdravotnických zařízeních.

21. Léčebna pro dlouhodobě nemocné

Léčebna pro dlouhodobě nemocné, je určena pro poskytování specializované ústavní péče zaměřené především na ošetrovatelskou a rehabilitační péči.

22. Léčebna tuberkulózy a resp.nemocí

Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí, je určena pro nemocné s tuberkulózou a respiračními nemocemi, jejichž stav vyžaduje dlouhodobou ústavní péči.

23. Psychiatrická léčebna

Psychiatrická léčebna je určena k poskytování ústavní péče osobám s duševními poruchami, u nichž je nezbytná specializovaná péče, popř. osobám, kterým je uloženo povinné léčení,

24. Lázeňská léčebna

Lázeňská léčebna je určena k poskytování lázeňské péče, při níž využívá především přírodní léčivé zdroje nebo klimatické podmínky

25. Rehabilitační ústav

Rehabilitační ústav je určen k poskytování komplexní rehabilitační ústavní péče

26. Ozdravovna

27. Sanatorium

Ozdravovny a sanatoria jsou určeny k poskytování zdravotní péče osobám ohroženým na zdraví, zdravotně oslabeným nebo osobám v rekonvalescenci, zpravidla s využitím klimatických podmínek a s dodržováním potřebné životosprávy,

28. Ošetrovatelský ústav

Ošetrovatelské ústavy jsou určeny k poskytování specializované ošetrovatelské a rehabilitační péče, směřující k udržení, popř. zlepšení kvality života osob dlouhodobě či terminálně nemocných v případech, kdy tuto péči nelze zajistit v domácím prostředí.

29. Kojenecký ústav

Kojenecké ústav je určen k poskytování ústavní zdravotní péče dětem, jejichž vývoj je ohrožen nevhodným rodinným prostředím, a to zpravidla do věku jednoho roku.

30. Lékárna

Lékárna je určena k poskytování lékárenské péče, která spočívá zejména v obstarávání, přípravě, výrobě, kontrole, uchovávání a výdeji léčiv a ve výdeji prostředků zdravotnické techniky. Z hlediska rozsahu poskytované lékárenské péče se lékárny člení na lékárny základního typu a lékárny s odbornými pracovišti zabezpečující i vysoce specializované služby. Lékárny, v nichž je poskytována lékárenská péče nemocnicím a odborným léčebným ústavům, se označují jako lékárny ústavní.

31. Výdejna prostředků zdravotnické techniky

Výdejna prostředků zdravotnické techniky je určena k obstarávání, uchovávání a výdeji prostředků zdravotnické techniky.

32. Zdravotní ústav

Zdravotní ústav je zařízením, které zajišťuje a provádí úkoly ochrany a podpory zdraví.

33. Zdravotnický informační systém

Zdravotnický informační systém je souborem organizačních, metodických a technických opatření a nástrojů k získávání a poskytování informací o zdraví a zdravotnictví.

V. Léky a léčiva

1. Léky

Léky jsou léčivé látky nebo léčivé přípravky upravené do vhodné dispensační formy a připravené k použití.

2. Léčiva

Léčiva jsou léčivé látky nebo jejich směsi anebo léčivé přípravky, které jsou určeny k podání lidem nebo zvířatům.

3. Léčivé látky

Léčivé látky jsou látky přírodního nebo syntetického původu, zpravidla s farmakologickým či imunologickým účinkem nebo ovlivňující metabolismus, které slouží k prevenci, léčení a mírnění chorob, určení diagnózy a k ovlivňování fyziologických funkcí.

4. Léčivé přípravky

Léčivé přípravky jsou přípravky, získané technologickým zpracováním léčivých látek a pomocných látek, jakož i rostlin využívaných pro farmaceutické a terapeutické účely, a to samostatně nebo ve směsi, do určité lékové formy, balené ve vhodných obalech a náležitě označené, které jsou určeny k podání lidem (dále jen "humánní léčivé přípravky") anebo k podání zvířatům (dále jen "veterinární léčivé přípravky").

5. Prostředky zdravotnické techniky

Prostředky zdravotnické techniky jsou předměty, přístroje a pomůcky, používané k diagnostickým, preventivním a léčebným účelům.